

Nr 53

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ersättning till värnpliktige Bengt-Olov Cedergren från anslaget Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring m. m.

(5:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengt Gustavsson* (I: 339) och den andra inom andra kammaren av herr *Lundkvist* i Eskilstuna (II: 425), har hemställts, att riksdagen måtte besluta att till tandteknikern, vpl 813-10-51 Bengt-Olov Cedergren från anslaget Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, måtte på grund av i motionerna omnämnd sjukdom utbetalas ersättning som om 1950 års militärsättningsförordning varit tillämplig.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag hänvisar utskottet till motionen I: 339.

Över förevarande motioner har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, utlåtanden avgivits av *riksförsäkringsanstalten* och *statskontoret*.

Riksförsäkringsanstalten anför följande.

Enligt till Riksförsäkringsanstalten på sin tid inkomna anmälningshandlingar inryckte Cedergren den 11 september 1957 till värnpliktstjänstgöring vid Göteborgs luftvärnskår. Han insjuknade samma dag med stark huvudvärk i anslutning till att han bar en persedelpåse vägande 30 kg. (Påsens vikt var enligt en senare uppgift 40 kg.) Cedergren, som dagen före detta insjuknande varit illamående och haft kräkningar, remitterades omgående av läkare vid förbandet till Sahlgrenska sjukhuset, och efter verkställda undersökningar opererades han på grund av arteriellt aneurism (pulsåderbräck) i hjärnan. Vid operationen konstaterades, att aneurismet, som var mycket tunnväggigt, brustit och orsakat hjärnblödning.

Enligt 3 § 2 mom. militärsättningsförordningen skall sjukdom, som utan att vara förorsakad av olycksfall yppas under militärtjänstgöring, anses ådragen under denna, såvida skälig anledning ej finnes att antaga, att sjukdomens framträdande föranletts av annan orsak än tjänstgöringen och att denna icke väsentligen bidragit därtill. Över beslut av anstalten i ersättningsärenden må enligt 4 § klagan föras hos Försäkringsrådet genom besvär. Över rådets utslag må klagan ej föras.

Vid sin prövning av frågan om ersättning till Cedergren fann Riksförsäkringsanstalten enligt beslut den 18 november 1957, efter inhämtat yttrande från sin biträdande läkare docenten N. G. Nordenson, att enär skälig anledning finnes att antaga, att hjärnblödningen föranletts av annan orsak än militärtjänstgöringen och att denna icke väsentligen bidragit därtill, någon ersättning enligt militärsättningsförordningen icke kunde tillerkännas honom.

Ett aneurism av här föreliggande art, som oftast torde bero på medfödd missbildning i blodkärlet, kan enligt i ärendet av docenten Nordenson avgivet yttrande brista överhuvudtaget när som helst, även under sömnen.

Försäkringsrådet har efter anförda besvär över Riksförsäkringsanstaltens beslut enligt utslag den 12 september 1958 ej funnit skäl göra ändring i beslutet.

I motionerna hemställs, att riksdagen måtte besluta, att från ovan nämnt anslag skall på grund av Cedergrens sjukdom utbetalas ersättning som om militärsättningsförordningen varit tillämplig. Riksförsäkringsanstaltens ställningstagande till ersättningsfrågan är grundat på en prövning av orsakssambandet mellan militärtjänstgöringen och sjukdomens framträdande enligt de i förordningen givna reglerna, och sedan Försäkringsrådet ej funnit skäl göra ändring i beslutet är frågan prövad i sista instans. Några nya omständigheter, som skulle kunna motivera omprövning av denna fråga, ha icke framkommit. Anstalten anser för sin del, att det skulle medföra synnerligen betänkliga konsekvenser, om i visst fall ersättning enligt militärsättningsförordningens grunder skulle beviljas med åsidosättande av för andra fall gällande krav på samband.

Riksförsäkringsanstalten avstyrker bifall till motionerna.

Statskontoret har anfört följande.

Riksdagen har tidigare i ett flertal fall medgivit utbetalning av ersättning från ovannämnda anslag som om 1950 års militärsättningsförordning varit tillämplig. Därvid synes avgörande betydelse ha tillmätts den omständigheten att inom den hörda läkarexpertisen delade meningar rått, huruvida kausalsammanhang förelegat mellan militärtjänstgöring och vederbörandes sjukdom.

Statskontoret har tagit del av riksförsäkringsanstaltens handlingar i det nu föreliggande fallet. Av dessa handlingar synes framgå, att såväl anstaltens som försäkringsrådets läkare anse, att skäligen anledning finnes att antaga, att framträdandet av Cedergrens sjukdom föranletts av annan orsak än militärtjänstgöringen och att denna icke väsentligen bidragit därtill. Vid sådant förhållande och då i motionerna icke åberopats något expertutlåtande av annan innebörd anser sig ämbetsverket icke kunna tillstyrka bifall till motionerna.

Utskottet. Med hänsyn till den i förevarande ärende verkställda utredningen och de avgivna medicinska expertutlåtandena finner sig utskottet inte kunna tillstyrka motionsyrkandet. Utskottet hemställer därför,

att motionerna I: 339 och II: 425 icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 1 april 1960

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 52.

Reservation

av herr *Bengt Gustavsson*